

NEASTÂMPĂR PROFESIONAL, SINONIM CU REUȘITA INSTITUȚIONALĂ ȘI INDIVIDUALĂ

Dr. conf. univ. Lidia KULIKOVSKI

Activitatea unui bibliotecar poate avea mai multe grile de apreciere: cum se prezintă la locul de muncă; în ce mod își construiește relațiile cu colegii și cu conducătorii; cum se ajustează la exigențele tehnologiilor informaționale etc., etc. O oglindă fidelă a activității bibliotecarului este scrisul lui: articole, studii, cărți...

Volumul *Biblioteca și bibliotecarul: aspecte ale eficienței profesionale** debutează cu un citat: „Trebuie să ai neastâmpăr în străfundul ființei și mereu să te întrebi ca un copil curios”, aparținând scriitorului filosof Vasile Vasilache – foarte nimerit în fața porții care anunță cunoașterea unui profesionist, a unui expert, cum e și Ludmila Corghenci.

Ales de autoare ca motto, citatul exprimă esența ființei ei. Ne dăm seama, chiar de la început, de la cuprins – succesiunea, extrem de cântărită, a fiecărui capitol, a fiecărui text, a fiecărui titlu – că nuanțează meticulozitatea, responsabilitatea pentru finalitatea și calitatea demersului pe care îl oferă audienței, calități cunoscute de comunitatea profesională și amplificate prin acest volum ce inserează subiecte indispensabile dezvoltării domeniului biblioteconomic.

L. Corghenci deschide volumul cu „lucrarea sufletului său” – Școala de Biblioteconomie din RM, pusă în fruntea capitolului, cu articolele inserate sub umbrela

* Corghenci, Ludmila. *Biblioteca și bibliotecarul: aspecte ale eficienței profesionale* / Ludmila Corghenci. – Chișinău : Epigraf SRL, 2009. – 112 p.

genericului *Instruirea continuă a bibliotecarilor* – cerință inerentă a excelenței instituționale și individuale, prin care scoate în evidență rolul, impactul acestui organism temporar, în viețile bibliotecarilor și în activitatea bibliotecilor din RM. Temporar, dar extraordinar pentru bibliotecari și foarte important pentru L. Corghenci. Aici și-a demonstrat vocația și dedicația, responsabilitatea și profesionalismul, excelența și creativitatea.

ȘBM-ul, reiese din analiza foarte profundă întreprinsă de autoare, a modernizat cunoștințele și deprinderile profesionale ale bibliotecarilor, a reorientat și adaptat mentalitatea profesională la noile contexte tehnologice, informaționale și sociale. ȘBM a fost – cu părere de rău vorbim la trecut – liantul care a unit comunitatea bibliotecară într-un timp când era stringentă nevoia să strângem rândurile, dar mai presus de toate a scos în evidență potențialul formatorilor locali, competența lor, abilitățile pedagogice și didactice, profesionalismul lor.

Pentru prima dată s-a produs cooperarea resurselor intelectuale ale SNB, dar și o cooperare în sensul adevărat al cuvântului între biblioteci de diverse tipuri. Niciodată bibliotecile universitare, științifice, naționale nu au fost mai aproape, or, acesta este meritul Ludmillei.

În *stilul Corghenci*, sintetizat, logic, cu cifre, indicatori, feedback, demonstrează aceste virtuți și în sinteza asupra proiectului *Școala de Vară a bibliotecarilor* – exem-

plu practic de cooperare a resurselor intelectuale, profesionale și materiale.

Alt proiect, *Pro Centrul de Formare Profesională Continuă a Bibliotecarilor*, înaintat Ministerului Culturii și Turismului, este o încercare disperată a autoarei de a asigura continuitate ȘBM. Așa cum Ministerul Culturii nu a reacționat la proiect, Ludmila face cunoscută această inițiativă comunității profesionale la ședința în plen a Conferinței ABRM. *De ce un sistem de instruire continuă a bibliotecarilor?* Pentru că este o necesitate stringentă, profesională și personală; pentru că sistemul de instruire a bibliotecarilor, creat în Republica Moldova, are un caracter descentralizat, sortit eșecului; pentru că oferă bibliotecarului cunoștințe și deprinderi „de a prinde peștele, și nu peștele propriu-zis”.

Dar, parcă intuind că nu-i de ajuns să demonstrezi de ce ne trebuie un sistem de instruire continuă a bibliotecarului și care sunt avantajele lui, Ludmila încheie cu o *Chemare la acțiune: viața profesională activă – prin instruire continuă; asigurarea funcționalității elementelor sistemului; crearea unei atmosfere favorabile instruirii.*

Activitatea desfășurată de L. Corghenci în perimetrul educației permanente a bibliotecarilor a conturat un bun director, un abil manager și strateg, un harnic formator, un pasionat pedagog... „*Ordinea valorilor, susține Nicolae Balotă, operează necruțător în ordine ontologică. Pasiunile noastre, cu cât sunt mai înalte, cu atât desemnează făpturii noastre un loc mai înalt pe o nevăzută scară axiologică*” (Balotă, Nicolae. *Despre pasiuni*, ed. a 2-a, rev. – Bistrița, Pergamon, 2007, p. 42).

O altă pasiune, permanentă, a autoarei este cea pentru DIB ULLIM, căruia i se acordă un spațiu mai amplu în economia volumului.

Aici experimentează, reinventează, inovează, cercetează, descoperă. Prin ea, prin articolele ei, cunoaștem această in-

stituție-laborator. DIB și-a schimbat imaginea: mai întâi pe cea de instituție închisă, de austeritate, impunându-se ca o bibliotecă deschisă și utilă comunității profesionale, deschisă cooperării și colaborării profesionale; apoi pe cea de bibliotecă „ca toate celelalte”, devenind o bibliotecă expert; și-a modificat imaginea practică, orientându-se spre produs, demonstrând inovativitate... Ludmila, cu mândria apartenenței la această instituție, ne dezvoltă măsura, amploarea transformărilor, metamorfozelor de la DIB puse pe rol ca (1) răspuns la acceptarea schimbării, la tendințele de schimbare și (2) ca proces de creare a schimbării, ca proces proactiv, *de lanț care reclamă evoluții în mentalitatea personalului și activitățile Departamentului.*

Din experiența proprie de angajat cu responsabilități de dezvoltare a DIB, ca manager al ȘBM formulează concluzii de neglijat: „*Competitivitatea DIB depinde în mare măsură de gândirea neconvențională, de încurajarea proceselor de învățare și inovare, [...] de câștigarea credibilității comunității servite și a celei profesionale.*” Autoarea ne spune explicit: că DIB pe aceste componente și-a construit competitivitatea.

„*O bibliotecă își are, ne mai spune Nicolae Balotă (op. cit., p. 54), personalitatea ei, atmosfera ei, ca o făptură vie.*” Personalitatea DIB ULLIM este una ofensivă, atmosfera de acolo – una creativă, iar vivacitatea o asigură oamenii ei, oameni precum Ludmila Corghenci, care produc, creează, iar în acest volum, precis și subtil, nuanțează elementele care dau identitatea inconfundabilă DIB ULLIM. Găsim în articolele despre DIB o instituție care își justifică eforturile și inteligențele manageriale, acțiuni care-o urcă pe un podium al excelenței.

Neastămpărul profesional îl sesizăm în întrebările pe care autoarea le are, oricare

ar fi subiectul abordat și discutat. Știe, și ne convinge și pe noi, că ideile bune apar ca răspuns la întrebările bune. Iar o idee bună oferă o soluție pe potrivă la o anumită problemă sau, cel puțin, un mod benefic de a merge înainte. Ludmila Corghenci face și vrea să facă progrese. Având în față un articol de al dânzei, cititorul avizat știe că trebuie să existe pe undeva și o întrebare. O găsim cu siguranță și ne convingem că întrebarea, la L. Corghenci, dă scop investigației derulate.

Subiectele abordate și problemele puse în discuție în cadrul acestui volum pe cineva poate să intimideze prin persistență, grandoare, importanță (pentru domeniul nostru) și, totodată, prin neclaritatea lor – instruirea continuă, inovarea, creativitatea, inteligența profesională. Nu însă și pe autoarea noastră. Ludmila nu pendulează între întrebările „de ce?”, „ce?”, „cine?”, „cum?”, „unde?”. Ea se concentrează asupra unor aspecte deficitare și, în căutarea soluțiilor practice, întreabă... sau se întreabă... ne răspunde sau își răspunde. Fermitatea afirmațiilor vădește stăpânirea conținutului expus.

Știm cu toții că o practică profesională fără întrebări este una lipsită de plăcerea și entuziasmul de a învăța. Pe L. Corghenci o cunoaștem ca pe o entuziastă, ca pe o persoană a domeniului, care învață cu plăcere, cu pasiune – permanent și de la oricine.

Materialele prezente în volum scot la suprafață gândirea analitică și bine focalizată a Ludmillei în efortul de a rezolva o problemă, de a semnală o neregulă, de a raporta o împlinire, de a demonstra necesitatea unei acțiuni, importanța sau impactul subiectului pentru instituție și profesie. Autoarea vădește o gândire conștientă, bazată pe claritate, precizie și deducție logică, astfel parcă incitându-ne și pe noi să conștientizăm necesitatea acestui tip de gândire pentru a putea să învățăm noi strategii.

O componentă importantă a succesului profesional, în viziunea autoarei, este

comunicarea, L. Corghenci fiind convinsă că este o condiție indispensabilă dezvoltării individuale, dar mai ales a celei profesionale, afirmând că „*astăzi este prețuit acel profesionist, care pe lângă deținerea cunoștințelor și deprinderilor, știe să le gestioneze*”.

Autoarea scoate în relief carențele comunicării în comunitatea profesională, unde, insistă ea, „*există loc pentru mai multă consistență*”. Și pune fireasca întrebare: „*Care este cauza? Cred eu, scrie L. Corghenci, că în primul rând poate fi menționat dezinteresul, pasivitatea profesională, dar posibil că ar putea fi reliefate și motive privind accesul comunității la informația profesională, la subiectele pentru discuții. Oricum, „josul” (rețele, biblioteci concrete, bibliotecari) trebuie să fie mai insistent, mai implicat în soluționări profesionale.*”

L. Corghenci punctează idei, soluții de îmbunătățire... dar identifică și o problemă gravă: „*În comunitatea noastră însă nu există [...] ceea ce se numește spațiu de comunicare profesională.*” Rezolvarea o vede în implicarea tuturor la crearea acestui spațiu de comunicare, de la fondatori la bibliotecarul care „*se respectă pe sine și profesiunea pe care o practică*”, fiind convinsă: „*comunicarea trebuie să devină – atât pentru instituție, cât și pentru fiecare angajat – un instrument de dezvoltare a profesionalismului, o filosofie a instituției și a bibliotecarului.*”

L. Corghenci identifică probleme la majoritatea subiectelor abordate. Vorbind despre o bibliografie a dlui prof. univ. dr. hab. P. Parasca, iată ce spune: „*Îndemnându-vă să utilizați, să analizați, să reflectați asupra publicațiilor DIB, încerc să închei cele expuse cu un semn de întrebare, provocându-vă poate la o discuție: persoanele, care au efectuat cercetări bibliografice și au elaborat o publicație bibliografică, dețin statutul de autor sau, cum îi categorisește CNC – de alcătuitori?*” L. Corghenci consideră că

astfel se minimizează efortul de investiga-re, de elaborare a lucrărilor bibliografice. Cu trimiteri la legislație și la lucrări de referință, ne convinge de incorectitudinea tratării muncii creatoare, originale a bibliotecarilor. E un punct de vedere pe care îl împărtășim întru totul cu autoarea.

Ni se pare foarte interesantă abordarea subiectului *Cultura profesională a bibliotecarului: componente, tendințe. „De ce acest subiect?”* – se întreabă autoarea și vine cu argumente în sprijinul necesității abordării, studierii, dezvoltării și implementării culturii profesionale a bibliotecarului, oferă „*algoritmul culturii profesionale a bibliotecarilor*” care, după părerea ei, ar valoriza profilul bibliotecarului contemporan.

Are perfectă dreptate L. Corghenci când afirmă că importanța și actualitatea subiectului *Cultura informațională vs educația intelectuală* reiese din elucidarea lui insuficientă în rândul bibliotecarilor, precum și din reflectarea originală a relației dintre cultura informațională și educația intelectuală, care țin de nivelul de cultură al bibliotecarului: pentru a-i învăța pe alții, trebuie mai întâi să înveți tu.

Convinsă că, totuși și creativitatea poate fi învățată, citează exemple de activitate și inițiative proprii, demonstrând cum se poate realiza aceasta. „*Eficiența conducerii, susține ferm autoarea, corespunzător, a funcționării unei instituții infobibliotecare, este determinată în mare parte de încurajarea proceselor de învățare și inovare, de gândirea neconvențională a personalului, de utilizarea rațională a timpului, a puterii de muncă, a creativității.*” Cuvintele-cheie din acest volum: *ascensiune, competența de învățare, educație intelectuală, comunicare profesională, repere metodologice, politici de instruire, stăpânirea schimbării, gândire flexibilă, succes, gândire neconvențională, principii, creativitate, inovare, managementul eficient, imagine, competitivitate, credibilitate* – întăresc, în ochii cititorului, opți-

unea și orientarea *pro inovare* a Ludmillei Corghenci.

Ceea ce menține atenția pe tot parcursul volumului este meticulozitatea autorului de a elucida problema, de a o analiza, de a o evalua, de a căuta la alți specialiști răspunsuri când ea nu le are. Anume conștiințiozitatea autorului o vădește aspectul sursologic – cercetarea și consultarea izvoarelor, surselor... Un exemplu: pentru a prezenta un bibliotecar, face trimitere tocmai la un *guru* al managementului, Stephen R. Covey, spunându-ne, de fapt, că este bibliotecarul care se bazează pe principii în activitatea sa. Alt exemplu: *Noțiunea și rolurile bibliometriei* le-a elucidat într-un articol despre o bibliografie, pentru că știe exact că nicăieri nu s-a abordat din punct de vedere noțional, dar nici la general subiectul bibliometriei. Și, responsabilă cum e, L. Corghenci face claritate și aici.

Volumul, muncit cu febricitate, este, neîndoielnic, o performanță într-o comunitate profesională flămândă de literatură de specialitate și într-o literatură de specialitate în care aparițiile editoriale sunt mai rare. Îmi exprim convingerea că această nouă carte se va înscrie în circuitul profesional național. Pentru că înseși claritatea, metoda și precizia muncii Ludmillei pot fi o inspirație, iar reînnoirea abordării unor teme bine explorate și cercetate de dumneaei dă mărturie despre interesul permanent, durut chiar, al Ludmillei față de profesiune...

Un volum este o casă, cum spunea un-deva Alexe Rău. Casa Ludmillei este o construcție temeinică, etalată printr-o rânduiala savantă, de proximitate și adâncime, pe șarpanta căreia se articulează, solid și profund argumentate, elementele conținutale. Textului, caracterizat printr-un discurs deschis către profesioniștii instituțiilor infobibliotecare, autoarea îi conferă, voit, o asceză a formei, respectată în fiecare articol. Geometria textului este unică pentru

toate: ipoteză sau problemă, teoremă sau demonstrație (metodologie) și rezultat, ceea ce trebuia de demonstrat.

Construcția unei case, ca și elaborarea, scrierea unei lucrări, este un proiect. Așa cum Ludmillei îi place să lucreze în proiecte, simțim proiectul și în acest volum. Fiecare articol are structura tip-proiect – context, scop, obiective, metodologie, activități, impact, feedback...

Asceza voită a prezentării textului nu implică, însă, și o asceză asupra exprimării, iarăși voită, a autoarei, de a pune în evidență realizările la care este părtașă, inițiatoare sau realizatoare. Iată o secvență referitoare la DIB: „...menținerea poziției de lider biblioteconomic la capitolele: **Managementul resurselor umane în bibliotecă, Instruirea continuă a bibliotecarilor, Planificarea strategică în bibliotecă, Educarea / formarea pentru informație**” – lucruri pe care le spune cu tărie, lucruri adevărate, cunoscute și recunoscute la nivel național.

Structurată în cinci capitole, cartea realizează mai mult decât ne sugerează titlul... L. Corghenci, care este foarte calculată, insistentă, vrea (ca scop), cred, ca volumul să producă schimbări atât în mentalitatea și viziunea bibliotecarilor, cât și în modul în care aceștia se raportează la profesiune. Cu certitudine, volumul este un bun și util suport educațional pentru bibliotecarii care vor să-și îmbunătățească performanțele și imaginea, care vor să vadă altfel lucrurile în comunitatea profesională – prospere.

Observațiile mele referitoare la volumul în cauză nu se încadrează în metodologia prefațării; am încercat să urmăresc în ce măsură problemele biblioteconomice o individualizează pe Ludmila Corghenci?

Mi-am dat seama că demersul meu nu-i suficient în a-i afirma valoarea, originalitatea... Însă i-am aflat un loc într-o posibilă ierarhie: un autentic specialist profesionist care își orientează permanent efortul, cu destule realizări, de a se menține în sfera ideilor inovative...

Miyamoto Musashi, un celebru spadasin din sec. al XVII-lea, în *Cartea celor cinci inele*, descrie vederea concentrată de profunzime raportată la lupta cu spada. După acest spadasin japonez, există două feluri de a vedea lucrurile. Prima se numește *ken*, observarea aspectelor și a mișcărilor de suprafață. Cealaltă este *kan*, vederea profundă în esența lucrurilor, pe care trebuie să o stăpânească samuraiul pentru a deveni un războinic desăvârșit. *Ken*, explică Musashi, depistează rapid punctele slabe sau moarte, detectează problema înainte ca aceasta să apară.

Modul *kan* ne ajută să fim calmi, să ne îmbunătățim puterea de concentrare, creativitatea, intuiția și capacitatea de a ne extinde câmpul de vedere. *Kan* este modul de a vedea și atunci când vrem să vedem și imaginile ascunse.

Acestea sunt și metodele Ludmillei de a vedea lucrurile. Cine nu știe că atunci când L. Corghenci prezintă un subiect, nu maidecât îi va analiza mai întâi punctele slabe, apoi punctele forte, riscurile, rezultatele preconizate, impactul... ca, în cele din urmă, să formuleze teorema, concluzii, recomandări, chemări la acțiune...

Ludmila și prin acest volum ne cheamă la acțiune în beneficiul profesiei și instituției infobibliotecare, încă o dată (a câta oară?) dovedește că este cel mai bun spadasin și samurai al domeniului biblioteconomic. Felicitări pentru asemenea frumoasă împlinire profesională.